

Xavier Ballester

Xavi Ballester (Barcelona, 1974). Llicenciat en Filologia Hispànica per la UB. Al 1999 obté el primer premi literari amb el poema *Ciudad de los huérfanos*. Al 2012 guanya el del XV Premi de narrativa curta Tinet Ciutat de Tarragona amb «Ous ferrats» (Cossetània). Al 2015 guanya el Premi 7lletres 2015 amb *Porexpan i polaroids* (Pagès), i, aquell mateix any, el Premi Cronoviatge de l'editorial Males Herbes. Al 2019 publica *Huir no significa nada* (Milenio), llibre de relats que va obtenir la menció especial del XXIX Premio Torrente Ballester. Ha dirigit el programa de literatura *Lletraferits* a Ràdio Molins de Rei i fou un dels impulsors de la revista literària [Rosita](#). Actualment és el responsable d'activitats de la llibreria [Obaga](#) de Barcelona. *Viatge a l'oblit*, Premi Literari de Montblanc, és la seva primera novel·la (Pagès, 2022).

El declivi mundial de les coníferes

«Cada persona aquí té alguna especialitat, quelcom per donar als altres.»

Mare nit, Kurt Vonnegut

Va ser amb tres o quatre anys que en Joan Fontcoberta es va inventar la primera excusa de la seva vida. Sa mare li havia preparat una truita a la francesa per sopar. Un cop assegut a taula, va fer el primer tall a la truita dispostat a menjar-se-la, però, en veure com en sobreeixia l'ou blanquinós mig cru, en Joan Fontcoberta es va empescar que li feia mal la panxa. Aquell vespre, se'n va anar a dormir sense sopar i, un cop al llit, li va costar agafar el son per culpa dels gemecs de la panxa buida.

D'ençà d'aquell sopar frustrat fins avui, la vida d'en Joan Fontcoberta ha estat una successió d'excuses, una darrere de l'altra, cada dia, per qualsevol motiu insignificant o bé per no haver d'afrontar les decisions importants que qualsevol ha de prendre al llarg de la vida. La inventiva d'en Joan Fontcoberta no té límits, capaç de crear un inesgotable ventall d'excuses més hàbil, més precís i més convincent que qualsevol de les excuses d'un escriptor davant del full en blanc. Però la veritat és que, amb gairebé quaranta anys i més d'un any a l'atur, en Joan Fontcoberta n'està més que fart de buscar excuses per a tot.

En aquestes circumstàncies, reps com una benedicció el dia que sorgeix una

gestió a fer que no sigui anar a l'Oficina de Treball o bé a l'enterrament del germà d'algun amic del qual feia temps que no en sabies res i que tampoc no recordes que en tingués cap, de germà, però com que de temps tu sí que en tens, doncs t'has convertit en un habitual dels tanatoris o, en el millor dels casos, dels hospitals. Així doncs, quina benaurança tenir una cosa que et permeti sortir al carrer amb un objectiu, amb un motiu concret, amb una adreça on anar, i barrejar-te amb la gent, aquella gent la vida de la qual la du amunt i avall, d'un lloc a un altre, homes i dones i nens i joves, els altres, als quals pertanys per una vegada i et sents per fi amb prou ànim per mirar-los a la cara i dir-los «Ei! és que vaig a tal lloc a fer tal cosa, com tu, com tots vosaltres». Aquest dia ja no tens la necessitat de dissimular quan camines pels carrers sense rumb, tampoc no has de fingir que t'interessen extraordinàriament els aparadors o que gaudeixes amb deliri del silenci dels parcs de la ciutat els dies feiners, tan sols interromput pel xerroteig impertinent de les cotorres; i tampoc has de repetir a les teves amistats, amb un to de veu greu, que quina gran contribució de la socialdemocràcia són les biblioteques públiques. Aquest dia es tracta, tan sols, de sortir al carrer per fer allò que has de fer, sense pensar-t'ho. El senzill i voluble plaer de fer les coses sense pensar per què les fem. Fins i tot desitges creuar-te amb algú conegut i que t'aturi per poder explicar-li amb pèls i senyals el motiu pel qual et trobes en aquell carrer en aquell precís instant. Els carrers i el rellotge recuperen el seu sentit ple, la seva raó de ser. I just en l'instant que l'altre es disposa a explicar-te qualsevol fotesa, poder deixar-lo amb la paraula a la boca amb un plaent i venjatiu «perdona, ho sento, però és que faig tard, que m'esperen...». La dolça revenja que endolceix l'existència.

Una oportunitat com aquesta la té avui en Joan Fontcoberta, un dijous qualsevol de març. Després de més de dos anys preparant les oposicions per a peó de l'Institut Municipal de Parcs i Jardins i haver superat les proves preliminars, ha arribat el dia.

Són quarts de nou. Un aire gèlid i sec s'ha ensenyorit dels carrers, tothom camina capcot, encongit i amb les mans a les butxaques, però a en Joan Fontcoberta li sembla un matí esplèndid per sortir al carrer. Camina eixerit, buscant la mirada dels altres, movent els braços i amb les mans ben obertes. Vol gaudir de cada passa, dels rostres dels vianants desconeguts, dels conductors avorrits als semàfors, del cel esquarterat als finestrals i sentir-se com un ésser anònim més dins del brogit monòton de Barcelona.

En Joan Fontcoberta agafa el metro a l'estació d'Entença de la L5, fa transbord a Verdguer per enllaçar amb la L4 i continua fins a Jaume I disposat a sortir de nou a la superfície i regalar als altres la seva millor versió. Però mentre les escales mecàniques el traslladen a l'encontre de la llum del dia, el nervis li juguen una mala passada. Així que les dents metàl·liques de l'esglaó de davant seu desapareixen sota terra, en Joan Fontcoberta comença a caminar amb pressa, les mans a les butxaques de l'abric, ara sense fixar-se en res ni en ningú, els ulls a terra fins arribar a l'edifici dels Serveis Municipals de la plaça de Sant Miquel.

S'atura. La porta corredissa s'obre en un gest de benvinguda per a un vell amic. En Joan Fontcoberta sap on ha d'adreçar-se: una llarga filera de persones que desemboca davant d'uns plafons de suro amb tot de folis penjats amb xinxetes. Fins avui, en Joan Fontcoberta ha superat totes les proves: cultura general, organització i funcionament de l'administració local, català i les proves

pràctiques de palejar i cavar. Tan sols li manca saber el resultat de la prova pràctica d'escombra manual. La veritat és que no les té totes, el matí de les proves feia vent, les mans li suaven i l'escombra li lliscava. A mesura que s'acosta a la filera, reconeix algunes cares de les proves anteriors, però ara no gosa mirar-los gaire per no veure'ls dibuixat als rostres la decepció o l'alegria. Un cop davant de les llistes, busca la efa: Fabregat, Fajardo, Fernández, Ferragut, Ferrer, Figueras, Florenci, Fonoll, Font, Fontcoberta...

NO APTE. Observacions: No haver acreditat una tècnica depurada i eficient de l'escombrada manual inversa de fulles seques.

Torna a repassar la llista, el seu nom complet i la qualificació, però no hi ha dubte: *Joan Fontcoberta, NO APTE.*

No pot estar-se'n de revisar els resultats dels altres aspirants i comprova incrèdul que tots han estat qualificats de *NO APTES*. Sembla ser que a Barcelona no queda ningú que sàpiga escombrar. El rebombori entre els aspirants és notable, algú crida que tot plegat és una excusa de l'Ajuntament per no contractar més personal.

En Joan Fontcoberta fa mitja volta i surt de l'edifici, n'està fart, d'excuses. S'atura un moment a les escales, mira el cel i es deixa enlluernar durant uns segons per la llum blanca del sol de finals d'hivern. Començar a caminar de nou. Travessa la plaça, no hi ha cap fulla al terra, li crida l'atenció una zona de jocs infantils buida, sense cap nen jugant, abans no hi era, hi ha tot de ferros i cordes de colors que no s'assemblen gens als gronxadors i tobogans de quan ell era petit, més aviat li recorden les articulacions enervades d'un cos envellit. També es fixa en un cartell que prohibeix jugar a pilota; no és el primer que veu per la ciutat. Camina, torna a travessar la plaça de Sant Miquel i sense adonar-se'n va a petar a la cocteleria El Paraigua. És la primera vegada que hi entra. Quan havia anat a consultar el resultat de les proves anteriors, no hi havia mai entrat; l'havien avisat que és un lloc preciós, però molt car. Però ara ja és dins i la cambrera, pèl-roja, l'ha vist.

És veritat: el local té el seu encant, però massa fosc. Tan sols hi ha una dona asseguda en una taula. En Joan Fontcoberta seu a la barra. Diu bon dia a la cambrera i demana un tallat, amb la llet calenta. La cambrera deixa el diari que fullejava amb aire preocupat i li respon sense esma una cosa intel·ligible. Quan es gira per preparar-li el tallat, en Joan Fontcoberta agafa amb discreció el diari, que ha quedat obert damunt de la barra. Li crida l'atenció una fotografia verdosa on apareixen uns arbres enormes. A continuació en llegeix el titular: «El declivi mundial de les coníferes és irreversible». En Joan Fontcoberta es queda en blanc. És incapaç de recordar si les coníferes són arbres de fulla perenne o caduca i no pot imaginar-se com les escombraria, arribat el cas. La cambrera li deixa el tallat davant, el dringar del platet amb la cullereta li interromp l'esforç mental per visualitzar una conífera. La cambrera ha escalfat massa la llet, un tel blanquinós cobreix la tassa. En Joan Fontcoberta no suporta que la llet faci tel, li recorda l'ou blanquinós d'aquella truita francesa massa crua que no es va menjar quan tenia tres o potser quatre anys. En Joan Fontcoberta busca una excusa per no prendre's el tallat, la cambrera se'l mira, però ara mateix no se n'hi acut cap.

Navegació d'entrades